

ارزیابی عباس عبدی از هجمه‌ها به کابینه و موفقیت‌هایی که دیده نمی‌شود

اکثر زیرساخت‌ها در دولت روحانی بهبود پیدا کرد

نهاده‌ها و گروه‌های سیاسی با یکدیگر ستیز می‌کنند نه رقابت

احسان بدائی
خبرنگار

ماه‌هاست تمام تمرکز انتقادات و حملات بابت وضعیت داخلی کشور متوجه دولت است. وضعیتی که البته بعد از انتخابات آمریکا و تغییر نسبی در افاقی پیش روی مسائلی چون تحریم‌های این کشور علیه ایران، رنگی جدی‌تر هم به خود گرفته است. مقامات مختلف دولت بارها تأکید کرده‌اند که منتقدان و مخالفانشان در بیان اعتراضات خود متغییر «تحریم» را که به قول رئیس جمهوری در دور جدید خود یک «جنگ اقتصادی تمام عیار» است نادیده می‌گیرند و فراموش می‌کنند همین دولت اقتصاد کشور را در فاصله سال‌های ۹۲ تا ۹۶ و خصوصاً بعد از برجام چگونه اداره کرد.

عباس عبدی، تحلیلگر اصلاح‌طلب در گفت‌وگو با «ایران» اکثر زیرساخت‌ها در دولت روحانی بهبود پیدا کرد. تأکید دیگر او این است که نهاده‌ها و گروه‌های سیاسی با یکدیگر ستیز می‌کنند نه رقابت وی می‌گوید: قطعاً می‌توانیم این را ببذیریم که فضای رسانه‌های عمومی متمرکز روی نقاط ضعف است و حتی در حال برجسته‌تر کردن و بزرگ‌تر کردن آن نقاط است. این موضوع قابل ادعائی است. مثلاً حتی بدتر از این، یک اتفاق اگر در ایران رخ دهد آن را منفی تلقی می‌کنند و اگر همین اتفاق جایی دیگری بیفتد مثبت تلقی می‌شود. من دیدم اخیراً هواپیمایی را نشان می‌دادند که بار واکسن چینی را به برزیل می‌برد، برخی زیرش کلمنت گذاشته بودند بناباید ببینید، چیزهای خوب چینی‌ها برای دیگران است و بدبختی‌هایش برای ما. می‌شود حدس زد که اگر همین هواپیما به ایران آمده بود و بار واکسن آورده بود، زیر عکس این را می‌نوشتند و می‌گفتند واکسن‌شان را آورده‌اند روی ما آزمایش کنند. این فضای منفی نوعی خودویرانگری است. من هم به این وضع انتقاد جدی دارم. هر چند نقاط منفی ما بیشتر از مثبت است اما قطعاً نقاط مثبتی هم قابل شناسایی هستند و واقعیت این است که نباید چشم خود را بر این نقاط بیندیم، چرا که این احتمال وجود دارد که بر اثر بی‌توجهی این نقاط هم از دسترس ما خارج شوند. بنابراین شاید این حد از نقد و منفی‌بینی منطقی نباشد اما از آن طرف هم نمی‌توان آن را خطئه کرد. یک حکومت حق ندارد بگوید چون نسبت انتقادات و نگاه منفی منطقی نیست آن را نادیده می‌گیرم و قضاوت‌ها را بیخود می‌دانم، چرا که آنچه که واقعیت دارد همان چیزی است که دارد در ذهن مردم اتفاق می‌افتد و یکی از مهم‌ترین واقعیت‌های ارزیابی ما همین نگاهی است که در مردم وجود دارد و انتظاراتی که دارند و تصویری که درباره شرایط می‌کنند. باید برای پاسخ دادن به این یک فکر منطقی کرد و نباید گفت چون منطقی نیست بگذارد.

هر چه می‌خواهند بگویند و هر چه می‌خواهند بنشود. **■ این شرایط محصول چیست و چقدر در یک ارزیابی واقع‌بینانه امکان خروج از آن داریم؟** من فکر می‌کنم بخش عمده‌ای از آن محصول این است که وقتی نمی‌خواهیم سطحی از مشکلات را ببذیریم و برای بخشی منطقی و عینی از انتظارات مردم پاسخ درست و مطلوب بدهیم، می‌شوند. بگذارید یک مثال بزنم؛ اگر جامعه به طور کامل آزاد باشد ممکن است که ده تا انتقاد به سیستم بکند. وقتی جامعه‌ای ده‌تا انتقاد را می‌کند احتمالاً چهار یا پنج تای آن رد می‌شود، سه چهارم تای آن متعالی می‌شود و دوسه تای آن هم باقی می‌ماند که باید بپذیرد و اصلاح کند. خوب این روزها خیلی معقول و منطقی است و به نفع سیستم هم هست که برخی را رفع کند و برای خود جای دفاع به وجود بیاورد. اما وقتی که اجازه داده نشود که به موضوعات پرداخته شود، چه اتفاقی می‌افتد؟ اتفاقی که می‌افتد این است که هر ده تا انتقاد به بالاتر از آن را افکار عمومی به‌عنوان مسأله و ایراد واقعی می‌پذیرند، چون می‌گویند وقتی سیستم اجازه نمی‌دهد راجع به این مسائل صحبت شود حتماً آزادی وجود دارد. به همین دلیل است که در نظام اطلاع‌رسانی بسته، مردم مدام منفی‌تر و منفی‌تر نگاه می‌کنند و بدبینی‌ها بیشتر می‌شود. بنابراین به نظر من هیچ چاره‌ای نداریم جز اینکه به نظام اطلاع‌رسانی باز نگاه کنیم. باید به مردم آبی زد تا آن‌ها بتوانند حرف بزنند و گفت‌وگو کنند. با وضع موجود این رسانه امکانی نیست که جلو برویم. ما هر خط قرمزی که بگذاریم رسانه‌های دیگر به می‌پردازند و هیچ محدودیتی هم ندارند. آن وقت شما که نمی‌توانید آثار این پرداختن‌ها را در افکار عمومی نادیده بگیرید. پس بهترین حالت این است که فضای گفت‌وگو باز شود و وقتی آدم‌ها بتوانند حرف خود را بزنند، حتی نقاط ضعف و اشتباهات داوری آنها به‌صورت خودکار مشخص شود. اگر ما با صدای بواش در دل خودمان آواز بخوانیم حس می‌کنیم که صدایمان خیلی خوب است، اما وقتی همین صدا بلندتر می‌شود کم می‌شود. این‌ها کنار می‌رود و عیار آن مشخص می‌شود و می‌توانیم چند حرف جدی معدود و محدود بیشتر نمانده‌ایم. یکی از دلایلی که می‌بینیم در ایران را

خبرنگار

■ تقلیل دادن کلیت این مشکلات به عملکرد دولت از نظر شما در ساحت‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی چه آثاری خواهد داشت؟

اگر از نظر عموم مردم نگاه کنیم تفکیکی بین اجزای مختلف حکومت نمی‌گذارند. درست هم همین است. مردم در آخر ماجرا با یک حکومت طرف هستند نه یک دولت و مجلس و قوه قضائیه منفک از هم. همه اینها با هم هستند. مشکل این است که اینها داخل خودشان همدیگر را رقیب می‌بینند و حواسشان هم نیست وقتی همدیگر را می‌زنند از نظر مردم این نیست که یک بخشی دارد بخش دیگر را می‌زند، چون در چشم مردم حکومت یک موجود واحد است. مثال می‌زنم؛ شما خانواده‌ها را با یک خانواده واحد می‌بینید و اگر رقابت و اختلاف داخلی وجود دارد، آن را به حساب نمی‌آورید. با یک کشور خارجی همه ما را یک ملت می‌بیند و با ما به‌عنوان یک پدیده برخورد می‌کند گرچه ما در داخل خودمان اختلاف وجود داشته باشد. اما این اختلافات نباید کلیت وحدت و وجود این پدیده را مخدوش کند. در ایران به‌دلیل ضعف نهاده‌های سیاسی و غیرمسئولانه رفتار کردن کنشگران این وضعیت به شکل فاجعه‌باری وجود دارد و شما می‌بینید بخش عمده‌ای از تضعیف این نهاده‌ها توسط خودشان صورت می‌گیرد. حتی در درون خودشان هم این مسأله قابل ملاحظه است. بنابراین فکر می‌کنم این مشکلی است که اتفاقاً حکومت باید بیشتر به آن بپردازد تا ببیند برای حل آن چه باید بکند.

خبرنگار

عرصه عمومی حرف‌های بی‌ربط و بدون استدلال زیاد گفته می‌شود، همین است که این مواضع در رسانه‌های عمومی به نقد و چالش کشیده نمی‌شوند. می‌بینیم حرف‌های بی‌ربط زیاد است، اما چون اینها در رسانه رسمی مطرح نمی‌شود، بنابراین در آنجا به چالش هم کشیده نمی‌شود، با یک موضع مظلوم‌نمایانه خود را بر حق جلوه می‌دهد.

■ مسأله دیگر در این خصوص، جایگاه و موقعیت این انتقادات و اعتراضات به شرایط کشور در منازعات و رقابت‌های سیاسی داخلی است؛ به‌نظر شما چقدر از حجم تقصیری که متوجه دولت و عملکرد آن می‌شود، منصفانه است؟

دولت در ایران امکانات و عملکردهایی دارد. شاید بسیاری توجه کنند که در منطقه‌ما، ایران یکی از کشورهایی است که زیرساخت‌های بسیار قدرتمندی دارد. زیرساخت انرژی، آب، برق، راه، ارتباطات، زیرساخت‌های امنیتی و همه چیز توانمند حرف بزنند و گفت‌وگو کنند. با وضع موجود این رسانه امکانی نیست که جلو برویم.

ما هر خط قرمزی که بگذاریم رسانه‌های دیگر به می‌پردازند و هیچ محدودیتی هم ندارند. آن وقت شما که نمی‌توانید آثار این پرداختن‌ها را در افکار عمومی نادیده بگیرید. پس بهترین حالت این است که فضای گفت‌وگو باز شود و وقتی آدم‌ها بتوانند حرف خود را بزنند، حتی نقاط ضعف و اشتباهات داوری آنها به‌صورت خودکار مشخص شود. اگر ما با صدای بواش در دل خودمان آواز بخوانیم حس می‌کنیم که صدایمان خیلی خوب است، اما وقتی همین صدا بلندتر می‌شود کم می‌شود. این‌ها کنار می‌رود و عیار آن مشخص می‌شود و می‌توانیم چند حرف جدی معدود و محدود بیشتر نمانده‌ایم. یکی از دلایلی که می‌بینیم در ایران را

شاید توسعه اینترنت اگر نبود به هیچ وجه امکان آموزش از راه دور ممکن نمی‌شد. بنابراین

■ سه‌شنبه ۱۱ آذر ۱۳۹۹

■ سال بیست و ششم

■ شماره ۵۰۵۷۵

سیاسی

مواقت روحانی

با انصراف از پیگیری شکایات علیه رسانه‌ها

«**خبر اول اینکه**، در راستای برنامه‌های دولت تدبیر و امید، ترویج فرهنگ نقدپذیری و تشویق به مدارا و بردباری، رئیس جمهوری با پیشنهاد معاون حقوقی خود درخصوص اعلام گذشت نسبت به برخی از شکایات مطروحه علیه رسانه‌ها موافقت و از حق خود در این ارتباط صرف‌نظر کرد. به گزارش روابط عمومی معاونت حقوقی رئیس جمهوری، پژمان محمدی معاون هماهنگی و برنامه‌ریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی جداگانه به دادسرای محترم فرهنگ و رسانه و همچنین مدیران مسئول محترم چند روزنامه، خبرگزاری و پایگاه تحلیلی خبری از موافقت رئیس جمهوری با اعلام انصراف از شکایت نسبت به برخی رسانه‌ها خبر داد. در این نامه بر اصلاح رویه و گسترش فرهنگ مدارا و روحیه نقادی سازنده و استفاده از این ظرفیت به منظور بهبود وضعیت موجود و تعالی کشور اشاره شده است.

مدارک العالم برای اثبات مشارکت اسرائیل در ترور آبسرد

«**خبر دیگر اینکه**، بخش عربی شبکه العالم به‌نقل از منبع آگاه اعلام کرد: مدارکی به‌دست آمده است که نشان می‌دهد رژیم صهیونیستی در ترور محسن فخری‌زاده دست دارد. به‌گزارش ایسنا، این منبع آگاه افزود: رژیم صهیونیستی عناصر معاند ضد انقلاب اسلامی ایران را برای این عملیات به‌کار گرفته که نقش پشتیبانی و تدارک عملیات را بر عهده گرفته بودند. وی تأکید کرده که سلاح مورد استفاده در عملیات ترور دانشمند هسته‌ای ایران، ساخت رژیم صهیونیستی بوده است و از طریق ماهواره کنترل می‌شد. این در حالی است که «الی کوهن» وزیر اطلاعات رژیم صهیونیستی در گفت‌وگو با یک شبکه رادیویی داخلی با طرح ادعاهایی علیه کشورمان گفت که بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در سخنان اخیر خود درباره دستاوردهایش اشاره‌ای به دخالت در ترور محسن فخری‌زاده دانشمند ایرانی نکرده است. دیروز همچنین شبکه الجزیره اعلام کرد که رژیم صهیونیستی از ترس انتقام ایران به شهروندان خود گفته است که به امارات و بحرین سفر نکنند.

بازداشت ۱۰ وکیل و کارچاق‌کن در حوزه دیوان عدالت اداری

«**دست آخر اینکه**، رئیس مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه در جلسه شورای عالی قضایی به ارائه گزارشی درباره اقدامات صورت گرفته در ماه‌های اخیر برای مقابله با کارچاق‌کنی و اعمال نفوذ وکلای قاسد در دستگاه قضا به‌گزارش مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت الاسلام عبدالهی اعلام کرد: اخیراً در حوزه دیوان عدالت اداری ۱۰ وکیل و کارچاق‌کن، در استان آذربایجان شرقی ۱۴ وکیل، کارچاق‌کن و کلاهبردار و در استان قم نیز ۳ نفر از وکلا و کارکنان دستگاه قضا بازداشت شدند و اقدامات این مرکز برای شناسایی و مقابله با منافذی که این نوع افراد به‌واسطه آن به‌دنبال فساد و تخریب دستگاه قضایی هستند، ادامه خواهد داشت. دبیح‌الله خداییان رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیز در این جلسه گفت: در هفت ماهه سال جاری، تعداد ۲۲ نفر از سردفتران و دفتریاران به انضصال دائم و سلب صلاحیت از شغل سردفتری یا دفتریار محکوم شده‌اند که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۳۳ درصد افزایش و نسبت به مدت مشابه سال ۹۷، افزایش ۱۶۷ درصدی دارد. وی همچنین از تعلیق ۳۹ نفر انضصال موقت ۲۳۶ نفر و بازنشستگی ۴۶ نفر از سردفتران و دفتریاران خبر داد و با اشاره به صدور ۱۷۹۰ فقره کیفرخواست برای سردفتران و دفتریاران گفت که این رقم با رشد ۱۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه بوده است.

■ طبیعی است که در بحران مشکلات، اذهان عمومی متوجه مشکلات است و موفقیت‌ها کمتر دیده می‌شود. شما مهم‌ترین دستاوردهای دولت روحانی را چه می‌دانید. چرا این دستاوردها دیده، یا درباره آنها صحبت نمی‌شود؟

من انتقادات خودم را درباره دولت آقای روحانی دارم و بارها آنها را تکرار کرده‌ام، اما فکر می‌کنم مهم‌ترین دستاورد این دولت برجام بوده و این چیزهایی که درباره برجام می‌گویند هم به نظر من ناشی از خود برجام و موفقیت آن در گام‌های اول نیست، علتش این است که سیاست برجامی در ادامه به درستی اجرا نشده؛ به‌دلیل اختلافاتی که در داخل داشتیم این سیاست به‌طور کامل و منسجم جلو نرفت و البته امدن ترامپ هم مزید بر علت شد، اما من متعقدم اگر حتی ترامپ هم نبود برجام با وجود برخی سیاست‌های داخلی و اختلاف نظری بی‌پایندی که دیدیم، به بن‌بست می‌رسید؛ در سطح کلان درباره سؤال شما می‌توانم به همین موضوع اشاره کنم، اما در سطح جزئی‌تر آن معتقدم اکثر زیرساخت‌ها در این دولت بهبود پیدا کرده و این به زعم و همچنین است که کشور در آن گیر افتاده است. همچنین مسیر برخی شاخص‌های اقتصادی مثل اشتغال، از وضعیت فاجعه‌بار هشت سال قبل از این کشور جدا شد و وضعیت بهتری پیدا کرد؛ کمک‌هایی که برای ثبات خاورمیانه و احیای تعاملات دیپلماتیک در خصوص طیف گسترده‌ای از مسائل حیاتی است. از این رو، نقطه آغاز باید احیای برجام باشد که در زمینه پیمان جهانی منع گسترش تسلیحات هسته‌ای، توافقی حیاتی محسوب می‌شود. دولت بایدن با حمایت اروپایی‌ها می‌تواند از سیگنال‌های مثبت دولت حسن روحانی استفاده کند. طرف‌های اروپایی نیز باید از اعلام بایدن برای بازگشت به برجام استقبال کرده و آماده باشند تا با ایران در مسیر دیپلماسی گام بردارند. این باینه در ادامه از دولت‌های اروپایی طرف برجام خواسته است که در ابتدا با صدور بیانیه‌ای مشترک از دولت بایدن بخواهند تا پس از مراسم تحلیف رسماً تمایل خود را برای بازگشت به برجام اعلام کند و همچنین از ایالات متحده و ایران بخواهد تا برای پایبندی متقابل توافق کنند. دولت‌های اروپایی و اتحادیه باید به‌طور هم‌زمان برای ریزش‌های خود را با دست بگیرد که با تنش‌های تازه‌ای روبرو باشد.

بیانیه‌ای باید شده می‌افزاید: کاهش قوری تنش‌ها میان ایران و ایالات متحده برای ثبات خاورمیانه و احیای تعاملات دیپلماتیک در خصوص طیف گسترده‌ای از مسائل حیاتی است. از این رو، نقطه آغاز باید احیای برجام باشد که در زمینه پیمان جهانی منع گسترش تسلیحات هسته‌ای، توافقی حیاتی محسوب می‌شود. دولت بایدن با حمایت اروپایی‌ها می‌تواند از سیگنال‌های مثبت دولت حسن روحانی استفاده کند. طرف‌های اروپایی نیز باید از اعلام بایدن برای بازگشت به برجام استقبال کرده و آماده باشند تا با ایران در مسیر دیپلماسی گام بردارند. این باینه در ادامه از دولت‌های اروپایی طرف برجام خواسته است که در ابتدا با صدور بیانیه‌ای مشترک از دولت بایدن بخواهند تا پس از مراسم تحلیف رسماً تمایل خود را برای بازگشت به برجام اعلام کند و همچنین از ایالات متحده و ایران بخواهد تا برای پایبندی متقابل توافق کنند. دولت‌های اروپایی و اتحادیه باید به‌طور هم‌زمان برای ریزش‌های خود را با دست بگیرد که با تنش‌های تازه‌ای روبرو باشد.

این بیانیه خاطرنشان می‌کند: سیاست فشار حداکثری دولت ترامپ علیه ایران ناشیانه خورده و تحریم‌های بی‌سابقه‌تر زندگی مردم عادی تأثیر منفی گذاشته است. ایران در واکنش به اعمال مجدد تحریم‌ها در سال ۲۰۱۸، فعالیت‌های هسته‌ای خود را افزایش داده و گام‌هایی را خارج از برجام برداشته است. این در حالی است که احتمالاً دوره باقی‌مانده ترامپ بر مسند قدرت، با اقداماتی که کارا را برای بازگشت بایدن به برجام دشوار می‌کند، پر فراز و نشیب خواهد بود. گزارش‌های اخیر بیانگر افزایش خطر تنش‌های نظامی میان ایران و ایالات متحده است و دولت بایدن ممکن است درحالی سکان قدرت به دست بگیرد که با تنش‌های تازه‌ای روبرو باشد.

باینه‌ای باید شده می‌افزاید: کاهش قوری تنش‌ها میان ایران و ایالات متحده برای ثبات خاورمیانه و احیای تعاملات دیپلماتیک در خصوص طیف گسترده‌ای از مسائل حیاتی است. از این رو، نقطه آغاز باید احیای برجام باشد که در زمینه پیمان جهانی منع گسترش تسلیحات هسته‌ای، توافقی حیاتی محسوب می‌شود. دولت بایدن با حمایت اروپایی‌ها می‌تواند از سیگنال‌های مثبت دولت حسن روحانی استفاده کند. طرف‌های اروپایی نیز باید از اعلام بایدن برای بازگشت به برجام استقبال کرده و آماده باشند تا با ایران در مسیر دیپلماسی گام بردارند. این باینه در ادامه از دولت‌های اروپایی طرف برجام خواسته است که در ابتدا با صدور بیانیه‌ای مشترک از دولت بایدن بخواهند تا پس از مراسم تحلیف رسماً تمایل خود را برای بازگشت به برجام اعلام کند و همچنین از ایالات متحده و ایران بخواهد تا برای پایبندی متقابل توافق کنند. دولت‌های اروپایی و اتحادیه باید به‌طور هم‌زمان برای ریزش‌های خود را با دست بگیرد که با تنش‌های تازه‌ای روبرو باشد.

این بیانیه در نهایت تصریح می‌کند که از اکنون تا ۲۰ ژانویه تروئیکای اروپایی و اتحادیه اروپا باید نشست مشترک برجام را به حضور ایران در سطح مدیران سیاسی تشکیل داده تا مسیر روشن‌تری را برای به عقب برگرداندن فعالیت‌های هسته‌ای ایران ترسیم کنند. اروپایی‌ها باید به ایران تأکید کنند که این اقدامات عنصر مهمی برای بازگشت ایالات متحده به برجام در دولت بایدن است. آنها همچنین باید از کانال‌های دیپلماتیک با ایران نسبت به هرگونه تشدید اوضاع با ایالات متحده هشدار دهند. چرا که هرگونه تنش پیش از مراسم تحلیف ریاست جمهوری در امریکا تلاش‌های دیپلماتیک را بشدت دشوار می‌کند.

■ ادامه در صفحه ۴